

2101000402040001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF ARTS EXTERNAL PART-2
SANSKRIT PAPER –IX (A)
ALANKARSHAstra-LEVEL 4
ध्वन्यालोक (प्रथम-उद्योत)-काव्यमीमांसा
(अ २,३,४,५) नाट्यशास्त्र (अ.६) –पाश्चात्य काव्यमीमांसा

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks: 100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book
 - a. Name of the Examination : MASTER OF ARTS EXTERNAL PART-2
 - b. Name of the Subject : SANSKRIT PAPER –IX (A) ALANKARSHAstra-LEVEL 4 ध्वन्यालोक (प्रथम-उद्योत)-काव्यमीमांसा (अ २,३,४,५) नाट्यशास्त्र (अ.६) –पाश्चात्य काव्यमीमांसा
 - c. Subject Code No : 2101000402040001
2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.
3. Figures to the right indicate full marks of the question.
4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 टूंकमां जवाब आपो. (गमे ते पांय)

20

Give the Answer in short [Any Five]:

1. 'ध्वन्यालोक' ना आरंभमां आचार्य आनंदवर्धने कोनी स्तुति करी छे? केवी रीते?
In the beginning 'ध्वन्यालोक' 'to whom has Acharya Anandvardhana invoked? How?
2. आनंदवर्धने आपेव 'ध्वनि' नो अर्थ आपो.
Give the meaning of 'ध्वनि' gave by Anandvardhan.
3. 'काव्यमीमांसा' प्रमाणे 'शिष्य'ना प्रकारे केटवा छे? तेनी व्याख्या आपो.
How many types of 'Shishya' according to 'काव्यमीमांसा'. Give the definition of them.

4. કવિની દસ 'અવસ્થા' ના નામ આપો.
Give the name of poet's Ten 'અવસ્થા'.
5. આચાર્ય ભરતનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.
Give the intro in briefly of Acharya Bharat.
6. ભરતના અનુગામી આચાર્યોના નામ આપો.
Give the names of follower Acharya's of Bharat.
7. 'આભિજાત્યવાદ' (Classicism) એટલે શું?
What meaning of 'આભિજાત્યવાદ' (Classicism).

Q.2 (અ) સાનુવાદ વિવરણ કરો. (ગમે તે એક)

6

(A) Explain with translation [Any One]

1. પ્રતીયમાનં પુનરન્યદેવ વસ્ત્વસ્તિ વાણીષુ મહાકવીનામ્ । યત્તત્પ્રસિદ્ધાવય-
વાતિરિક્તં વિભાતિ લવણ્યમિવાઙ્ગનાસુ । યથા હ્યઙ્ગનાસુ લાવણ્યં પૃથક્નિર્વર્ણ્યમાનં
નિખિલાવયવવ્યતિરેકિ કિમપ્યન્યદેવ સહૃદયલોચનામૃતં તત્ત્વાન્તરં તદ્વદેવ
સોઽર્થઃ ।
2. યથા હિ પદાર્થદ્વારેણ વાક્યાર્થાવગમસ્તથા વાચ્યાર્થપ્રતીતિ પૂર્વિકા વ્યઙ્ગ્ય- સ્યાર્થસ્ય
પ્રતિપત્તિઃ ઇદાનીં વાચ્યાર્થપ્રતીતિ પૂર્વકત્વેઽપિ તત્પ્રતીતેર્વ્યઙ્ગ્ય- સ્યાર્થસ્ય પ્રાધાન્યં
યથા ન વ્યાલુપ્યતે તથા દર્શયતિ ।

(બ) સાનુવાદ વિવરણ કરો. (ગમે તે એક)

6

(B) Explain with translation [Any One]

1. સૂત્રાદિભિશ્ચૈષાં પ્રણયનમ્ । તત્ર સૂત્રણાત્ સૂત્રમ્ ।
યદાહુઃ
"અલ્પાક્ષરમસન્દિગ્ધં સાખદ્વિશ્વતોમુખમ્ ।
અસ્તોભમનવદ્યશ્ચ સૂત્રં સૂત્રકૃતો વિદુઃ ॥"
2. એવં ગુરુભ્યો ગિરઃ પુણ્યાઃ પુરાણઃ શ્રુણુમઃ સ્મ, યત્કિલ ધિષણં શિષ્યાઃ કથાપ્રસન્ને
પપ્રચ્છુઃ, કિટ્શઃ ચુનરસૌ સારસ્વતેયઃ કાવ્યપુરુષો વા ગુરુઃ ઇતિ । સતાન્
બૃહતામ્પતિરુચે ।

(क) सानुवाद विवरण करो. (गमे ते ब्ने)

8

(C) Explain with translation [Any Two]:

1. रसा भावा ह्यभिनयाः धर्मी वृत्तिप्रवृत्तयः ।
सिद्धिः स्वरास्तवातोद्यं गानं रङ्गश्च सङ्ग्रहः ॥
2. अभिनयाश्च लौकिकधर्मं तन्मूलनेव तदुपजीविनं सामयिकं वानुवर्तन्त
इत्यतस्तदनन्तरं धर्मी । न चाभिनयोऽभिनेतव्यमन्तरेणास्तीति दशरूपक- गद्वारेण
तदुपकारिण्यो वृत्तयः । द्वैतिस्त्रः पञ्चेति निराकरणाय चतस्र इत्युक्तम् । ता अपि
देशवशाद्भूयसा भवन्तीति तदनन्तरं प्रवृत्तयः । सधमेत्सिद्धि पर्यवसानेमिति ततो
द्विविद्या सिद्धिः ।
3. नटकृद्धोऽपि नटः कृद्ध इव भाति । सत्यम् । कृद्धेनशदृशः ।
सादृश्यं च भ्रुकुनय्यादिभिः । गौखि गवयेन मुखादिभिरिति
नैतावताऽनुकारः कश्चित् । न चापि सामाजिकानां सादृश्यमतिरस्ति ।
सामाजिकानां च न भावशून्या नर्तके प्रतिपत्तिरित्युच्यते ।
अथ च तदनुकारप्रतिभास इति रिक्तावाचोयुदिकितः ।

Q.3 'अलंकारशास्त्र' मां आनंदवर्धनना प्रधान विगते यर्था करो.

20

Discuss in detail the contribution of Anandvardhan in 'अलंकारशास्त्र'.

अथवा

OR

'काव्यमीमांसा' मां आवेपित 'प्रतिभा' नी विभावना अने तेना प्रकारोनी यर्था करो.

20

Discuss the concept of 'प्रतिभा' and its types drawing in 'काव्यमीमांसा'.

Q.4 'काव्यपुरुष - उत्पत्ति' सविस्तृत समजावो.

20

Explain in detail 'काव्यपुरुष - उत्पत्ति'.

अथवा

OR

नाट्यशास्त्र अध्याय - ६ ना विविध विषयो संक्षेपमां वर्णवो.

20

Describe in briefly the multy subjects of नाट्यशास्त्र अध्याय - ६.

Q.5 ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

20

Write short note [Any Two]:

1. કાવ્યસિદ્ધાંત
2. ઁરિસ્ટોટલના વિચારો
The Ideas of Aristotal
3. આભિજાત્યવાદ (Classicism)
4. આલોચનાનું સ્વરૂપ અને કાર્ય
Form of Criticism and Work
